

Výstava **Situace síťotisku** (Mezinárodní serigrafické sympóziium Ostrava 2013-2018, International Serigraphy Symposium Ostrava 2013-2018 /ISSO/, Výstavní síň Sokolská 26 Ostrava) je kurátorským výběrem (Z. Janáček, M. Sibinský, M. Weber), kterým se poprvé, po řadě zahraničních výstav (Slovensko, Polsko), představuje v prostorách významné ostravské galerijní instituce konvolut prací vzniklých v uplynulých pěti letech na Katedře grafiky a kresby Fakulty umění v Ostravě. Ve sbírce ISSO serografií je zastoupeno více jak 70 autorek a autorů a více jak 120 grafických listů. A tak současná výstava nemůže být než pokusem na vybrané kolekci prezentovat dění v současné především středoevropské serigrafii.

Záhy po vzniku Centra serigrafie Ostravské univerzity (E. Ovčáček, Z. Janáček) vznikla myšlenka využití technologického zázemí nově vybudované serigrafické dílny, zkušených tiskařů (Stanislav Fuka a později Lubomír Dvořák) a především pak osobnosti prof. Eduarda Ovčáčka, připravit - formou mezinárodního sympózia - podmínky pro setkávání umělců - grafiků. V letech 1997-2001 proběhlo pět ročníků Serigrafie workshop Ostrava (SWO), kterých se formou krátkodobých stáží zúčastnila řada autorů především z Česka a Slovenska, ale také z Polska. Výsledkem SWO byla mimořádná kolekce současné serigrafie, obohacená v pozdějších letech dary a výměnami. Z této rozsáhlé sbírky (více jak 300 grafických děl) na současnou výstavě připomínáme tři práce výrazných osobností české a slovenské

výtvarné scény 2. pol. 20 století a dvou dekád našeho věku: Zdeňka Kučeru (+ 2016), Jozefa Jankoviče (+ 2017) a Rudolfa Valentu (+ 2015). Jejich práce patří k základu sbírky a vnímáme vystavení grafických listů jako poděkování a současně připomenutí jejich skonu v minulých letech. V roce 2013 ateliér grafiky (Z. Janáček, M. Sibinský) Fakulty umění OU navazuje na SWO, a třebaže v poněkud pozměněném paradigmatu více reflektujícím umělecko-pedagogický kontext sympózií, vytváří podmínky pro umělecko-technologický diskurz, jehož součástí jsou i posluchači studia grafiky. Právě přednáškami, workshopy a prezentacemi tvorby rozvíjíme tvořivý odkaz SWO. Mnozí z účastníků ISSO jsou nejen respektovanými umělci, ale současně stojí v čele ateliérů grafiky na českých, slovenských a polských vysokých školách.

Serigrafie je jedna z mála dnes už vlastně tradičních grafických technik, jež zachytila na počátku devadesátých let nástup digitálních technologií, v předtiskové přípravě umožňující integrovat nové postupy a netradiční řešení. Ty spolu s otevřením se možnostem zahraničních materiálů, nových barev, ale rovněž mimořádné nabídce grafických papírů, ale i jiných tiskových podložek, jsou předpokladem, nikoliv nutným, pro budoucí potenciál serigrafie. Avšak to co je neměnné a nepodléhající času, je autorovo hledání a objevování, překračování a zmáhání technologických omezení i odkrývání možností a přesahů k jiným médiím.

Zbyněk Janáček, 2018

Fenomén serigrafie ve výtvarném provozu v naší zemi nebyl vždy tak frekventovaným pojmem, jako je tomu v současné době. Vzpomínám si na nesmělé počátky aktivit umělecké serigrafie v šedesátých letech, kdy technika serigrafie byla tak trochu dobrodružstvím spojeným se sháněním materiálních potřeb a prostorových možností, pro síťotisk nezbytně nutných. Roli zde hrála i politická situace a vláda jedné strany, která jakékoliv rozmnožovací techniky tisku musela mít pod dozorem. Obrovským povzbuzením byla prezentace serografií Andy Warhola, které se poprvé v Evropě objevily na kasselských výstavách Documenta 3 (1964) a Documenta 4 (1968). Odrasovým můstkem pro český síťotisk byla situace po 2. světové válce, a to díky americké armádě, která svou bojovou techniku popisovala pomocí síťotisku. Poválečná inspirace zasáhla však spíše užitkovou část výtvarného umění a technickou sféru - textil, keramiku, reklamu a spotřební zboží.

Především ve druhé polovině šedesátých let začali někteří umělci v Československu využívat techniku síťotisku k realizaci prvních uměleckých tisků. Definitivní osvobození od nedostatku materiálních a technických potřeb pro síťotisk přišlo ale až v období po sametové revoluci v roce 1989. Rozvoj síťotisku u nás zaznamenal obrovský pokrok, a to zejména po stránce techniky tisku a přípravy pro tisk, během které se už běžně používá i počítačových grafických programů. V roce 1991 vzniká v Ostravě při Pedagogické fakultě Ostravské univerzity první samostatné studium výtvarných oborů, které bylo

ustaveno jako Katedra výtvarné tvorby (KVT). Současně byl v rámci KVT (mimo jiné výtvarné obory), založen Ateliér grafiky a kresby, kde jsem započal svoji pedagogickou činnost. Tehdy mě napadlo, že je zde reálná šance uskutečnit vznik serigrafického centra, které by techniku síťotisku zásadně přiblížilo nejen studentům, ale i pedagogům a umělcům. Na KVT byla v letech 1994 - 1995 vybudována pomocí grantu Ministerstva školství ČR a za šedré podpory sponzorů, dobře vybavená a fungující serigrafická dílna. Ta má ve svém programu zakotveny aktivity, které mají vést k všeobecnému rozvoji současné české serigrafie. Dokladem těchto aktivit byly každoročně pořádané serigrafické workshopy (SWO 1997-2001), na které navazovaly celostátně koncipované výstavy serigrafie u nás i v zahraničí. Díky těmto workshopům vznikl konvolut serografií, který se stal základem univerzitní sbírky. Tato sbírka nyní slouží nejen pro poučení studentům, ale dokumentuje dnes již široce koncipovanou středoevropskou sbírku serigrafie, která by si zasloužila odbornou katalogizaci. V současné době mladší kolegové, již na samostatné Fakultě umění, zdárně pokračují v tomto úsilí a pořádají pravidelně další workshopy a sympózia. Na výstavě ve Výstavní síni Sokolská 26 se setkáme s výsledky z Mezinárodního serigrafického sympózia 'Ostrava 2013 - 2018'. Výstava dokazuje vitalitu serigrafie a oprávněnost této grafické techniky ve výtvarné práci.

Eduard Ovčáček, 2018

Myslím, že o životaschopnosti této umělecké techniky rozhoduje ve velké míře to, že se může stát účinným nástrojem myšlenek a emocí umělce, které jsou vystaveny rychlému proudu života. Do jaké míry je ale umění spojeno s realitou a co ovlivňuje jeho vývoj? Když nás opotřebovaná skutečnost pozvolna mizí, jako bankovka, jež se opotřebila při dlouhém oběhu, objevuje se nová skutečnost, která ji pak nahradí, a odrazem tohoto neustálého procesu proměny je vždy umění.

V jednom z rozhovorů Henryk Stażewski v odpovědi na otázku, jaký je vztah umění s realitou, řekl: „Umění nikdy nezastavuje své kroky, aby se dostalo na citovou poušť pohodlné kontemplance nebo aby šlo po staré koleji, po níž se procházelo už včera. Proto také tvorba konstantního umění není možná. Pokud umělci vytvářejí ve svém umění kánony nebo konvence, trvají jen krátce, pak jsou nahrazeny dalšími konvencemi a získávají tak stále jiné tvary.“

Adam Romaniuk, 2017

Výstavy ze sbírek Mezinárodního serigrafického sympózia Ostrava:

- S jak serigrafia, Galerie Kobra, Akademia Sztuk Pięknych, Łódź, Polsko, 2015
- S medium, Galerie Medium, VŠVU, Bratislava, 2016
- S jak Serigrafia/International Serigraphy Symposium Ostrava, 2014-2016, Akademia Sztuk Pięknych, Katowice, Polsko, 2017
- ISSO - International Serigraphy Symposium Ostrava, BWA Kielce, Polsko, 2017
- Situace síťotisku, Výstavní síň Sokolská 26, Ostrava, 2018

Výstavní síň

Sokolská 26

(výstava stoosmdesátáosmá)

Centrum kultury a vzdělávání Moravská Ostrava, příspěvková organizace (www.ckv-ostrava.cz)

11. října - 23. listopadu 2018
otevřeno pondělí - pátek 8 - 17 h

Bajek/pl/Benca/sk/Brejcha/
/cz/Cvik/sk/Čiešlińska/pl/Co-
merford/irl/Ćwiek/pl/Daněk/
/cz/Eldarb/a/Gajewski/pl/Gert-
chen/pl/Halberštát/cz/Hand/
/irl/Hayek/cz/Janáček/cz/R.
Jančovič/sk/R.Jančovič jr./sk/
/situace/Jankovič/sk/Korbička/
/cz/Kowolowski/cz/Krupi-
cová/cz/Kubiak/pl/Z.Kuče-
ra/cz/Kwiatkowski/pl/Ostoja
Lniski/pl/Makar/sk/Měřička/
/cz/M.Michálek/cz/O.Michálek/
/cz/Moravcová/sk/Ovčáček/
/cz/B.Ovčáčková/cz/Pamuła/
/pl/Pawłowski/pl/Romaniuk/
/pl/Šibinský/cz/Szewczyk/
/pl/Ševčík/sk/sítotisku/Ško-
da/f/Špaňhel/cz/Tobolewski/
/pl/Uváčiková/sk/Valenta/d/
EtBerWarlikowska/pl/Węgr-
zyn/pl/Węcławski/pl/Zaleski/pl/